

DÉLMAGYARORSZÁG

SEGED. Szerkesztőség: Somogyi uca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, Képesítségnyvtár és jegyiroda: Aradi uca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót uca 19. Telefon: 16-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Vasárnap, 1930 január 5
Ára 24 fillér
VI. évfolyam, 4. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-20 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétfőnap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerint. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel

Az optimizmus vára

A szegedi iparosság ma avatja fel székházát. A székházavatást Szeged iparossága olyan méretű ünnepi keretek között akarta megtartani, amilyen méret kétségtelenül megillette ezt a nagyjelentőségű eseményt. Nem Szeged iparossága tehet arról, hogy csak egy intim házi ünnepség zajlik le a mai napon, holott a szegedi iparosok országos demonstrációban akartak tanúságot tenni erejükről, munkaképességükről és alkotnitudásukról.

Nem rekriminálunk s nem szaggatunk fel vélt sérelmeket. Elvégre a szegedi iparosság joggal gondolhatja, hogy a kormányának a székházavatásról távolmaradása az ünnepség jelentőségét semmivel sem csorbíthatja. Ha a munka ünnepel, a grófi iparosvezérek nyugodtan mehetnek el vadászni s négyezeröttszáz szegedi iparos örömmünnepe nem zavarhat meg szórakozó pihenésében egyetlen miniszter, vagy aktív államtitkár urat. A szegedi iparosok ne panaszkodjanak, ha kegyelmes és nagyméltóságu urakkal nem parolázhatnak az ünnepen: a céció kisebb lesz, a bankett polgáribb, de amit ez a székházavatás demonstrál, annak erejéből, annak visszhangos voltából, annak jelentőségéből semmit sem vesznek el a távolmaradó nagyurak.

A szegedi iparosok hozzászokhattak már ahhoz, hogy az iparosságnak csak választások előtt legyen becsülete. Választások előtt ha nem is tej és méz és nem is pálinka, de az ígéretek Mississipije szokott végighömpölyögni a folyamaitól is megrabolt országban. Választások előtt miniszteri látogatások esnek a Lloydban s akkor a bokrétaünnepélynek is kijár egy-két miniszteri felköszöntő. De választások után? Pláne vadászszeszeuban! Mit is álmodoznak ilyenkor a kergeskező iparosok minisztervendégről és grófi iparosvezérlátogatásról?

A szegedi iparosság a székházavatással példátlan áldozatkészségéről, önzetlenségéről, teremő, egészséges közszellemről tett tanúságot. A szegedi iparosság megmutatta, hogy akkor is tud építeni, amikor az építkezés sokkal inkább szociális jótékonyosság, mint amennyire rentábilis vállalkozás, vagy tőkementő, vagyonbiztosító tranzakció. Az iparosság vállalta a munkát, vállalta a terheket, vállalta a felelősséget és vállalta a kockázatot, de hajlék nélkül maradni nem akart s otthont teremtetett a város egyik legnagyobb multu, legérdemesebb testületének.

Nem tudunk jobbat kívánni a szegedi iparosságnak, mint azt: a béke és megelégedettség otthona legyen az új székház. Azt kívánjuk a szegedi iparosságnak, hogy ne legyen kénytelen soha a hatalmasok kegyeinek morzsái után loholni, önértékes és öntudatos munkása maradjon műhelyének és a közéletnek. Mi mindig azon fáradoztunk, hogy a szegedi iparosság békéje helyreálljon. A szegedi iparosság az iparosság egységétől ma éppen olyan távolságban áll, mint a harcok leghevesebb szakában. Figurák átmenhetnek egyik oldalról a másikra, a politika műveletlenjeit meg lehet szédíteni ígéretekkel és barátkozásokkal, a nagy iparostömeget azonban nem figurák, hanem érdekeik és életösztöneik vezetik s a szenvedéseken megért tapasztalatok jelölik ki azt az utat, melyen haladnia kell, ha a maga és osztályának boldogulásával ebben az életben még találkozni akar. Mi azt kívánjuk az iparosságnak, hogy ne je-

lentősegnélküli disztárgyak legyenek azok a szobrok, miket székházának építője az oromzatra emelt, hanem hű ábrázolatjai az iparosnak. Az iparosnak, akinek munkája van, az iparosnak, akinek kezén ég a munka s akinek nem lelke ég a munkanélküliség gondjában és szegyenében.

A sors fátuma, hogy a munka ünnepét a munkanélküli iparosok ünneplik Szegeden. A sors változása mégis csak mulandó, de örök az épület és örök annak rendeltetése. Ha olykor szabad az optimizmus vigasztalásaihoz futni egy kis élnisegítő illúzióért, akkor ilyen-

kor bizonyára szabad bizni e keserves időle mulásában s a jobb jövő eljövételében. Az iparosság nem menházat épített, hanem székházat s ebből az elhatározásból s ebből a cselekedetből több optimizmus árad ki, mint miniszteri beszédek diszköteiből. A lerongyolódott, munkanélküli, a betevő falatját a legnagyobb nélkülő ések között megszerző iparosság ezzel a székházzal az optimizmus várát építette fel Szegeden s ha miniszteri, vagy államtitkári látogatót és grófi vendéget nem is érdemelt ki vele, kiérdemelte e nemzedék köszönetét s e nemzet halálját.

Hágában szerdán kerül sor a magyar jóvátétel ügyére

Az első ülésen az osztrák jóvátételről tárgyaltak - Ausztrival előreláthatólag barátságos megegyezést létesítenek

Részletek a kisanfánt akciójáról

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Hágából jelentik: A nem német jóvátétel ügyével foglalkozó bizottság délelőtt fél 11 órakor ült össze első ülésére Loucheur elnökletével. A mai ülés tárgya a munkarend megállapítása volt. A bizottság mindhárom ország ügyével külön foglalkozik. Először Ausztria, aztán Bulgária, végül Magyarország ügyét tárgyalják.

Ezután bizalmas értekezletet tartottak, mire a három érdekelt állam delegátusai elhagyták a termet.

A zárt értekezleten, amelyet a magyar, osztrák és bulgár delegátusok eltávoztása után tartottak, a tárgyalásról kiadott hivatalos közlemény szerint

az osztrák jóvátételről

tanácskoztak. Délután 3 óra 15 perckor a bizottság Loucheur elnökletével újabb értekezletet tartott, amelyen meghallgatták az osztrák delegáció előterjesztését.

Az osztrák delegáció álláspontját Schober kancellár fejtette ki, aki részletesen feltárta Ausztria nyomasztó gazdasági és pénzügyi helyzetét és sürgette, hogy vessenek véget ennek a mostani tartóhatatlan állapotnak. Kérését a kancellár abban konkrétizálta, hogy

Ausztriát mentesék fel általában minden jóvátétel fizetése alól

és hogy a hitelező államok és Ausztria viszonyában töröljék kölcsönösen az igényeket és az elengedéseket.

A hitelező államok részéről Benes, Titulescu,

Mrozovski és Marinkovics szólalt fel. Valamennyien hajlandónak mutatkoztak arra, hogy barátságos megegyezéssel rendezzék az osztrák jóvátétel ügyét. A bizottság tagjai végül is abban állapodtak meg, hogy a legcélravezetőbb lesz, ha a delegációk külön-külön lépnek érintkezésbe az osztrák delegációval.

Ehez képest az értekezlet berekesztése után a cseh delegáció azonnal bizalmas megbeszélésre ült össze az osztrák delegációval. Holnap a többi delegáció lép érintkezésbe szintén külön-külön az osztrák delegációval. Remélik, hogy e bizalmas megbeszélések után a bizottság már hétfőn abban a helyzetben lesz, hogy megszerkesztheti végleges jelentését az osztrák helyzetről.

A legközelebbi ülést hétfőn délelőtt tartják. Az osztrák delegációval folytatandó tárgyalások előreláthatólag a keddi napot is igénybe veszik, úgyhogy a magyar delegáció valószínűleg csak szerdán kerülhet sorra.

Hágai jelentés szerint a magyar jóvátétel ügyében eddig két tényt lehet megállapítani:

Az egyik az, hogy

az ellenünk irányuló reparációs hadjáratnak a románok a vezetői.

A másik érdekes tény az, hogy a kisanfánt nem áll egységesen velünk szemben, mert kizárólag Románia és Csehszlovákia érdekel azonosak a földbirtokok kérdésében. Jugoszlávia a maga részéről belemegy a kérdésnek a nagyhatalmak által való elintézésébe és nincsen szándékában a helyzetet magatartásával megnehezíteni.

A kisanfánt magatartása

Berlin, január 4. A Germania hágai tudósítója szerint a kisanfánt államai lépéseket tettek az irányban, hogy a hágai zárójegyzőkönyv végleges kidolgozásába és aláírásába őket is vonják bele. Ez közvetlen nyomást jelent a magyar kormányra. Ezzel szemben a nagyhatalmak részéről változatlanul az a tendencia mutatkozik, hogy még ha a keleti tárgyalások meg is híusulnának, a hágai egyezmény többi részét akkor is életbeléptessék.

Mindinkább megerősödik az a benyomás, hogy az olasz kormány a keleti jóvátételek kérdésében érdekelve van és az erre vonatkozó további tárgyalásokban mértékadó szerepet fog játszani. Olaszország és Csehszlovákia közt már létrejött régebben egy egyezmény a cseh felszabadítási kölcsön visszafizetésére nézve; de Csehszlovákia azt kívánja, hogy mentesítsék eme fizetések alól, amelyek a Csehszlovákiában lévő magyar állami

vagyon birtokbavétele folytán terhelnék.

A könnyebnek látszó bulgár- és osztrák kérdés mellett a magyar jóvátétel kérdése még mindig nagy nehézségeket okoz. A magyar kormány a legerélyesebben visszautasítja a kisanfánt ama követelését, hogy Magyarország mondjon le a trianoni békeszerződés 230 §-áról. Ha e kérdésben nem jön létre megegyezés, a magyar jóvátétel kérdését le akarják venni az értekezlet napirendjéről és diplomáciai úton kísérik meg ennek az ügynek a tisztázását.

A Deutsche Allgemeine Zeitung Londonból azt jelenti, hogy Magyarországnak az álláspontját támogatja az angol-magyar parlamenti komité több tagjának hosszabb közleménye, amelyben igen határozottan elítéli Romániának azt a magatartását, amellyel az optánkérdésben a magyar tulajdonért járó kárpótlás kérdésében visszautasítja a döntőbírósi eljárását.